

**Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin
Kamusal Cezalar ve Tedbirler Hakkındaki R (92)16 Sayılı Tavsiye Kararı***

(Bakan Delegeleri Komitesininin 19 Ekim 1992 tarihli 48. oturumunda Bakanlar Komitesince kabul edilmiştir)

Bakanlar Komitesi; Avrupa Konseyi Statüsünün 15.b maddesi gereğince,
Uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi için, Avrupa Konseyi üyesi Devletler arasında, ceza politikasına ilişkin ortak prensipler oluşturulmasının önemini gözönüne alarak;
Toplum içerisinde infaz edilen ceza ve tedbirlerin kullanımının üye devletlerde de görülür bir biçimde gelişme gösterdiğini dikkate alarak;
Bu ceza ve tedbirlerin, hapsin olumsuz etkilerini ortadan kaldırması nedeniyle suçla mücadele konusunda önemli bir yol oluşturduğunu gözönünde tutarak;
Bu ceza ve tedbirlerin oluşturulması, hükmedilmesi ve uygulanması için uluslararası normlarda kaydedilen önemli gelişmeyi gözönüne alarak,
Üye Devletlerin hükümetlerine, bu tavsiye kararının ekinde yer alan Kamusal ceza ve Tedbirlere İlişkin Avrupa Kurallarını, ulusal mevzuat ve uygulamalarında, en geniş şekilde yaygınlaştırılması ve gittikçe artan bir şekilde uygulanması için rehber edinmelerini tavsiye eder.

R (92) 16 SAYILI TAVSİYE KARARINA EK

ÖNSÖZ

Mevcut Kurallar;

a)İlgili ulusal yasa koyucuların ve uygulayıcıların (karar veren ve uygulamadan sorumlu olan makamlar) kamusal ceza ve tedbirlerin doğru ve etkin olarak uygulanmalarını sağlamak üzere bir standartlar bütünü oluşturmayı amaçlar. Bu uygulama, bir yandan mağdura verilen zararın giderilmesini sağlayan normların uygulanmasının yanı sıra, hukuk düzeninin korunması anlamında toplumun korunmasına duyulan ihtiyacı diğer yandan, mahkûmun topluma kazandırılma gereği dikkate alınarak, temel ihtiyaçlarının tanınmasını ve bunlar arasında gerekli ve arzu edilebilir bir denge kurulmasını hedeflemelidir.

b)Üye devletlerce, kamusal ceza ve tedbirler oluşturulması ve toplumda kullanılması, bu tür ceza ve tedbirler, suçluların temel insan haklarına olan saygıyı azaltması tehlikesine karşı, garantilerle birleşmesini sağlayan temel kriterlerle donatılmalı aynı şekilde, bu ceza ve tedbirlerin uygulanmasının sebep olabileceği her türlü istisnanın örneğin, belirli sosyal grupların zarar görmesinin önlenmesine karşı teminat sağlanmasına önem vermelidir. Bu ceza ve tedbirlerden kaynaklanan yada kaynaklanması muhtemel olan potansiyel risklerin yanı sıra sosyal avantaj ve dezavantajlara tam bir itina gösterilmesini; sadece hapsedmeye alternatif olarak bir cezayı uygulama amacına ulaşmak için, herhangi bir tür kamusal ceza veya tedbirin ve diğer vasıtaların uygulanmasının haklı görülmeceği amaçlanmalıdır;

c)Ceza ve tedbirlerin, uygulanmasının hükmedilen her koşula ve yükümlülüğe uygunluğunun ve böylece inanırılığının sağlanması amacıyla, kamusal ceza ve birlerin uygulanmasından sorumlu personele ve bu konuda toplum içerisinde göl alan herkese açık icra kuralları önermeyi amaçlamalı; ancak, bu uygulamanın katı şekli olarak yapılacağı anlamına gelmemelidir. Aksine, suçlunun kabiliyetleri kişiliğinin yanısıra, verilen ceza ile suç arasında bir denge sağlayacak bir bireyi iyileştirme sürekli olarak gözetilmelidir. Daha ötesi, özellikle çalışma metotlarına ilişkin olanlar olmak üzere, tecrübelerin değişimini kolaylaştıracak uluslararası alanda oluşturulmuş olan kurallar bütünü referans alınabilmelidir.

Suçlu toplumsal sorumluluklarını seçmeye ve üzerine almaya devam etmek pozisyonunda olduğundan, bu kurallar çerçevesinde uygulanan kamusal ceza ve tedbirlerin hem suçlu hem de toplum için değerli olduğu şiddetli bir şekilde vurgulanmaktadır.

* Metinler Necati NURSAL'a ait Uluslar arası Cezaevi Standartları ve Denetimli Serbestlik Kuralları Kitabı'ndan alınmıştır.

Keza, cezanın suçlunun toplumdaki tecrit edilerek çektirilmesi yerine toplum içinde çektirilmesi, uzun vadede toplumun daha iyi korunmasını ve Őüphesiz mağdur yada mağdurlarının çıkarlarının korunmasını sağlar.

Sonuç olarak, kamusal ceza ve tedbirlerin hükmedilmesi ve uygulanmasında, bu endiŐeler ile suçluya sorumlu bir insan gibi saygılı davranılması temel hedefi önünde tutulmalıdır.

Bu kurallar, Avrupa Cezaevi Kurallarına paralel olarak bir model sistem gibi algılanmamalıdır. Bunun yerine, toplumda kabul gören ve eyleme konulan hassas ihtiyaçların bir demetini oluŐturmaktadır.

Bu kuralların, ulusal hukuka ve bunu uygulayanlara yol gösterdiği ve yardımcı olduğu hem deneyimlerle hem de ye devletlerdeki durumun açık manzarasıyla görülebilmektedir.

İçeriğinde tanımlandığı üzere, bu kuralların hükümleri toplum içerisinde uygulanan cezalar ve tedbirlerle ilgilidir. Buna hapis cezasının cezaevi dışındaki yollarla infaz edilmesi de dahildir. Bununla birlikte, özellikle çocukları ilgilendiren tedbirler kuralların kapsamına alınmamıŐtır.

BİRİNCİ KISIM GENEL PRENSİPLER

Kural 1

Bu kurallar tarafsızca uygulanır.

Kural 2

Ekteki metinde bulunan tanımlama terimleri bu kuralların ayrılmaz parçası gibi addedilir.

BÖLÜM I YASAL ÇERÇEVE

Kural 3

Kamusal ceza ve tedbirlerin tanımı, konulması ve uygulanması yasayla düzenlenmelidir.

Kural 4

Karar veren makam tarafından hükmedilen kamusal ceza ve tedbirlerin koşulları ve yükümlülükleri yasal düzenlemelerle açık ve anlaşılır bir Şekilde tanımlanmalıdır.

Kural 5

Hiçbir kamusal ceza ve tedbire belirsiz bir süre için hkmedilmemelidir. Kamusal ceza ve tedbirlerin süresi buna yetkili makam tarafından, kanunda belirtilen limitler çerçevesinde belirlenmelidir.

Kural 6

Kurumsal ceza ve tedbirlerin yapısı ve süresi, hem suçlunun hüküm giymesine veya suçlanmasına neden olan suç ile hem de suçlunun içerisinde bulunduğu kişisel koşullar ile orantılı olmalıdır.

Kural 7

Kamusal ceza ve tedbirlerin uygulanmasından sorumlu makamlar kanunla düzenlenmelidir. Bu makamların görev ve sorumlulukları da yasada gösterilmelidir.

Kural 8

Yerine getirme yöntemi konusunda karar veren infaz makamlarının yetkisi gerekiyorsa nc kişi yada tarafların yerine getirme görevleri veya yerine getirme konusunda suçlu ile varılan mutabakatlar, diğer makamlar veya nc kişiler yasada belirtilmelidir.

Kural 9

İnfaz sırasında üzerine yüklenmiŐ bulunan kamusal ceza veya tedbire ilişkin koşulları ve yükümlülükleri yerine getirmeyen suçlunun gözaltına alınması yada hapsedilmesi kanunla düzenlenmelidir.

Kural 10

Hakkında verilen ceza veya tedbire ilişkin bir yükümlülüğü yerine getirmemesi dolayısıyla kamusal ceza veya tedbirin doğrudan doğruya hapse çevrilmesine yol açan hiçbir yasal düzenleme yapılmamalıdır.

Kural 11

İnfaz makamlarının düzenli ve dıŐ araştırma çalışmaları yasada yer alan Söz konusu

araştırmalar nitelikli ve uzman kişilerce yurütülmelidir.

BÖLÜM II

HUKUKİ TEMİNATLAR VE ŞİKAYET PROSEDÜRÜ

Kural 12

Bir kamusal cezaya veya yargılama öncesi tedbire hükmedilmesine yada geri alınmasına dair kararlar adlı bir makam tarafından verilmelidir.

Kural 13

Suçlu, kendisini bir kamusal ceza veya tedbire tabi tutan bir karara veya rarı değiştiren yada geri alan bir karara karşı, karar verme yetkisine sahip daha üst mercilere Őikayette bulunma hakkına sahip olmalıdır.

Kural 14

Suçlu dilediği her zaman özgürlüğünü kısıtlayan veya kanun dışı yada hükmedilen ceza veya tedbirin kapsamına aykırı olan kamusal ceza veya tedbirin infazıyla ilgili bir karara karşı itirazını adlı bir makama sunmalıdır.

Kural 15

İnfaz makamı tarafından uygulamaya konulan karara karşı, yada böyle bir kararın alınmasına karşı bir Şikayet prosedürü sağlanmalıdır.

Kural 16

Őikayetlerde bulunma prosedürü basit olmalıdır. Őikayetler hemen ele alınarak incelenmeli ve gecikmeye mahal olmaksızın karara bağlanmalıdır.

Kural 17

Şikayet makamı veya birimi Şikayet üzerinde karar vermeye yarayacak bütün bilgileri toplamalıdır. Őikayette bulunan kişiyi, özellikle talep etmesi halinde dikkatlice dinlemelidir.

Kural 18

Şikayet makamının veya biriminin kararı ve kararın gerekçesi Şikayet edene ve infaz makamına yorumsuz olarak bildirilmelidir.

Kural 19

Kamusal bir ceza veya tedbire hükmedilmesine, geri alınmasına veya değiştirilmesine ilişkin veya başka bir ceza veya tedbirin infazına ilişkin bir karara karşı Şikayet hakkını kullanmak isteyen suçluların, yasada hüküm bulunması halinde kendi seçecekleri bir kişinin veya gerekiyorsa resmen atanmış bir avukatın yardımından yararlanmalarına izin verilmemesi yoluna gidilemez.

BÖLÜM III

TEMEL HAKLARA SAYGI

Kural 20

Kamusal ceza ve tedbirlerin yüklenmesinde ve infazında, ırk, renk, etnik köken, î milliyet, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka düşünce, ekonomik, sosyal veya diğer bir durum veya başka düşünce veya fiziksel veya akli koşullar nedeniyle ayrımcılık yapılamaz.

Kural 21

İnsan haklarına ve temel özgürlüklere ilişkin uluslararası toplumca kabul edilen normlara açıkça aykırı olarak, bir suçlunun medeni ve siyasi haklarını tamamen kısıtlayan hiçbir kamusal ceza ve tedbir oluşturulamaz ve yüklenemez. Bu haklar söz konusu ceza ve tedbiri yükleyen kararda gerekli görülenden daha fazla bir şekilde kısıtlanmamalıdır.

Kural 22

Kamusal ceza ve tedbirlerin doğası ve infaz biçimi uluslararası alanda garanti altına alınmış herhangi bir suçlu hakkıyla uyumlu olmalıdır.

Kural 23

Kamusal ceza ve tedbirlerin içeriği, yöntemleri ve infazı suçlunun veya ailesinin saygınlığına ve özel hayatının gizliliğine zarar vermemeli veya onları taciz etmemelidir. Ayrıca, kendine saygınlığı, aile ilişkileri, toplumsal bağları ve toplum içerisinde yer alma kabiliyeti de zarar görmemelidir

Kural 24

Özelikle kontrol ihtiyaçlarına karşı ilişkin olanlarda dahil olmak üzere, infaz makamının her talimatı ceza ve tedbirin etkin infazı için gerekli olacak ölçüde sınırlı, öz ve pratik olmalıdır.

Kural 25

Kamusal ceza ve tedbir, tıbbi ve psikolojik bir tedaviyi veya uluslararası bir alanda kabul edilen etik standartlara uygun olmayan prosedürleri içermemelidir.

Kural 26

Kamusal bir ceza veya tedbirin infazının doğası, kapsamı ve metotları gereksiz bir bedensel veya ruhsal zarar görmeyi içermemelidir.

Kural 27

Kamusal ceza ve tedbirler, keder verici karakterlerini dahada ağırlaştırmayacak bir biçimde infaz edilmemelidir.

Kural 28

Bir kamusal cezanın veya tedbirin yüklenmesi veya infaz edilmesiyle mevcut herhangi bir sosyal güvenlik sisteminden yararlanma hakkı sınırlandırılmamalıdır.

Kural 29

Toplum içerisindeki bireyler veya organizasyonlar tarafından ücret mukabilinde ve uygun gözetim faaliyetleri biçiminde, infaz makamına yardım sağlanması için düzenleme yapıldığı hallerde, temin edilen hizmetlerin bu kuralların gereklerini karşılama sorumluluğu infaz makamında bırakılmalıdır. İnfaz makamı sağlanan yardımın bu gerekleri karşılamaması halinde takınılacak tavır konusunda karar vermelidir.

Gözetim faaliyetleri sonucunda, yüklenen kamusal ceza ve tedbirden kaynaklanan bir koşulun, yükümlülüğün veya talimatın suçlu tarafından yerine getirilmediği ortaya çıkarsa, infaz makamı atılacak adım konusunda da karar vermelidir.

BÖLÜM IV İŞBİRLİĞİ VE SUÇLUNUN MUVAFAKATI

Kural 30

Kamusal ceza ve tedbirin yüklenmesi ve infazı, suçlunun genelde topluma karşı, özelde mağdurlara karşı sorumluluk duygusunu geliştirmeye çalışmalıdır.

Kural 31

Bir kamusal ceza veya tedbire, sadece suçlunun işbirliği yapmaya ve bunlara uymaya hazır olduğunun ve hangi koşullar ile yükümlülüklerin uygun olacağını bilmesi hükmedilmelidir.

Kural 32

Kamusal ceza veya tedbire konu edilen ve suçlu tarafından gözetilecek olan her koşul ve yükümlülük, cezanın infazı için suçlunun bireysel ihtiyaçları, imkanları, hakları ve aynı zamanda, sosyal sorumlulukları hesaba katılarak belirlenmelidir.

Kural 33

Yüklenen kamusal ceza veya tedbire hükmeden karara ilişkin resmi dokümanın yazılıp yazılmamasına bakılmaksızın, suçlu cezanın infazına başlamadan önce anlayacağı bir dilde ve gerekiyorsa yazılı olarak ceza veya tedbirin durumu ve amacı ile ; uyması gereken koşullar ve yükümlükler hakkında bilgilendirilmelidir.

Kural 34

Kamusal ceza veya tedbirin uygulanması suçlunun işbirliğini de sağlayacak şekilde dizayn edileceğinden ve onun bu cezayı işlediği suça karşı makul ve doğru bir reaksiyon olarak görmesini sağlamak olduğundan, mümkün olduğunca suçlu, cezanın uygulanmasına ilişkin olarak alınacak kararlara katılmalıdır.

Kural 35

Yargılama öncesinde uygulanacak herhangi bir kamusal tedbirin alınmasında yada bunun yerine bir cezanın verilmesinde suçlunun muvafakati alınmalıdır.

Kural 36

Muvafakatinin gerekli olduğu suçluya bildirilmeli ve bu açık olmalıdır. Bu muvafakat hiçbir zaman suçlunun herhangi bir temel hakkından yoksun kalması sonucunu doğurmamalıdır.

İKİNCİ KISIM FİNANS VE İNSAN KAYNAKLARI

BÖLÜM V MESLEKİ PERSONEL

Kural 37

Mesleki personelin işe alınması, seçimi ve terfisinde ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal yada diğer düşünce, milli, etnik yada sosyal köken, mülkiyet, doğum veya diğer bir statü nedeniyle ayrımcılık yapılmamalıdır. Personelin işe alınması ve seçilmesinde, gözetilecek suçluların çeşitliliği ve suç kategorileri konusundaki özel politikalar gözönünde tutulmalıdır.

Kural 38

Ceza ve tedbirin uygulanmasından sorumlu personel, üzerine aldığı çeşitli görevleri etkin bir biçimde yerine getirebilmesi için yeteri kadar fazla olmalıdır. Bu personel, görev fonksiyonları için karakter kalitesine ve mesleki niteliklere sahip olmalıdır. Personelin, nicelik ve niteliğinin yapılan işin miktarına uygun olmasının ve iş için gerekli deneyim ve mesleki becerilere sahip olmasının sağlanması için normlar ve politikalar geliştirilmelidir.

Kural 39

Ceza veya tedbirin uygulanmasından sorumlu personele, uygun eğitim ile pratik görevleri, işin etik ihtiyaçları ve özel faaliyet alanları konusunda gerçekçi bir kavrayış yeteneği kazanmalarını sağlayacak bilgiler verilmelidir. Personelin mesleki yeterliliği ileri eğitimlerle performans ve sicillerine göre geliştirilmeli ve güçlendirilmelidir.

Kural 40

Mesleki personel, mesleki ve kişisel devamlılığını sağlayacak, resmi sorumluluk konusundaki duyarlılığını geliştirecek ve çalışma koşulları bakımından kendisiyle benzer fonksiyonları yerine getiren diğer personel ile eşit statüde olmasını sağlayacak şekilde hukukî malî ve çalışma saatleri esasına göre atanmalıdır.

Kural 41

Mesleki personel kanunla kurulmuş olan yerine getirme makamına karşı sorumlu olmalıdır.

Bu makam, personelinin görevlerini, haklarını ve sorumluluklarını belirlemeli, bu personelin gözetimini yapmalı ve çalışmadaki etkinliğini değerlendirmelidir.

BÖLÜM VI MALÎ KAYNAKLAR

Kural 42

Yerine getirme makamları kamu fonlarından sağlanan uygun malî kaynaklara sahip olmalıdır. Üçüncü kişiler malî veya diğer katkılarda bulunabilirler ancak, yerine getirme makamları hiçbir zaman malî yönden onlara bağımlı olmamalıdır.

Kural 43

Yerine getirme makamlarının üçüncü kişilerce yapılan malî yardımları kullandığı durumlarda, bu konuda izlenecek prosedürü, özel sorumluluk verilen personeli ve yardımın nasıl kullanıldığına ilişkin vasıtaları tanımlayan kurallar konulmalıdır.

BÖLÜM VII TOPLUMSAL KATILIM

Kural 44

Bu kamusal ceza ve tedbirlerin yerine getirilmesine dahil olan özel kişiler ile özel ve kamu kuruluş ve servisleri dahil olmak üzere, toplum genelinin bu ceza ve tedbirleri anlamasını ve onların suçlunun davranışına karşı uygun ve inanılır tepkiler olduğunu kavramasını sağlamak için, kamusal ceza ve tedbirlerin tabiatı ve içeriğinin yanı sıra onların yerine getirilmesinin çeşitli yolları konusunda da uygun bilgiler dağıtılmalıdır.

Kural 45

Suçluların haklarının korunması ve onların ihtiyaçlarını karşılayacak uygun yolların sağlanması için, kamusal ceza ve tedbirlerin makamların çalışmaları toplumda var olan bütün uygun kaynaklarla düzenlenmelidir. Hakların korunmasına yönelik olarak, toplumdan çıkan örgüt ve bireylerin de üst düzeyde katılımları sağlanmalıdır.

Kural 46

Toplumsal katılım, suçlulara toplum içinde anlamlı bağlar kurmada yardımcı olmak, toplumun çıkarları konusunda onlarla duyarlılık oluşturmak ve iletişim ve destek için imkanlarını artırmak için kullanılmalıdır.

Kural 47

Toplumsal katılım özellikle, görevlerin tabiatını ve niçin yapılması gerektiğini belirleyen, yerine getirme makamı ile yapılan bir anlaşma ile sağlanmalıdır.

Kural 48

Toplumdan katılan bireyler ve örgütler sadece kanunda belirlenen yada kamusal ceza veya tedbire hükmeden veya yerine getirmesinden sorumlu olan makamın tayin ettiği ölçüde gözetim görevi yüklenmelidir.

Kural 49

Toplumdaki bireylerin yaptığı yardım, mesleki personel tarafından yerine getirilmesi gereken çalışmaların yerine geçmemelidir.

Kural 50

Yerine getirme makamları, toplumdan seçilen bireylere göre onların sorumluluklarını, yetkilerinin sınırlarını ve diğer meseleleri belirleyen kriterleri prosedürleri tanımlamalıdır.

Kural 51

Toplumdan belirlenen bireylere gerekli olduğu ölçüde mesleki personel tarafından yol gösterilmeli ve imkan ve kapasitelerinin cevap verebildiği söz konusu görevleri yerine getirmeleri sağlanmalıdır. Gerekli görülen kurumlarda uygun eğitim verilmelidir.

Kural 52

Toplumdan belirlenen örgüt ve bireylerin katılımı mesleki gizliliğinin gerekliliğiyle sınırlı tutulmalıdır.

Kural 53

Toplumdan seçilen bireyler, görevleri sırasında karşılaştıkları kazalara yaralanmalara ve kamusal sorumluluğa karşı sigorta edilmelidir. Görevleri sırasında yapmış oldukları zorunlu masrafları kendilerine ödenmelidir.

Kural 54

Yetki alanlarına giren konuların genel karakterlerinin yanı sıra bireysel vakalarda da toplumdan katılan bireylerin ve örgütlerin bilgisine başvurulmalıdır. Onlara geri besleme bilgisi sağlanmalıdır.

ÜÇÜNCÜ KISIM CEZA VE TEDBİRLERİN YÖNETSEL VEÇHELERİ

BÖLÜM VIII YERİNE GETİRME KOŞULLARI

Kural 55

Kamusal cezalar ve tedbirler mümkün olduğunca suçlu için anlam ifade edecek şekilde yerine getirilmeli ve suçlunun topluma kazandırılması için kişisel sosyal gelişimine katkı sağlamaya çalışmalıdır. Gözetim ve kontrol metotları bu amaca hizmet etmelidir.

Kural 56

Mahkemeye yada Cumhuriyet savcısına bir kamusal ceza veya tedbirin hazırlanması, yüklenmesi veya yerine getirilmesi konusundaki tavsiye, sadece mesleki personel tarafından veya onlar aracılığı ile yada kanunla belirlenmiş bir örgüt tarafından yapılmalıdır.

Kural 57

Yerine getirme makamı, kamusal ceza ve tedbirlere ilişkin haklar konusunda bu haklardan yararlanmalarının teminat altında olduğu konusunda suçlulara bilgi sağlamalıdır. Meslekî personel

ile toplumdan katılan bireyler ve örgütler bu düzenlemeler konusunda bilgilendirilmelidir.

Kural 58

Bir kamusal ceza veya tedbirin uygulanmasına ilişkin karardan önce, suçluya yazılı veya sözlü olarak temsil edilme hakkı verilmelidir.

Yerine getiren makam, ihtilaf veya kriz hallerinde suçlunun, mesleki personelin sorumlu bir üyesiyle en az gecikmeyle iletişim kurabilmesini sağlamalıdır.

Kural 59

Yerine getirme makamı suçluya yüklenen kamusal ceza veya tedbire ilişkin şikayetleri araştırmalı ve cevaplamalıdır. Suçlu tarafından, bir gözetmenin veya kendisiyle ilgili görevi olan bir başka kişinin değiştirilmesine yönelik olarak yapılan talepler ciddiyet ve sorumluluk içerisinde ele alınmalıdır.

Kural 60

Bireysel dosya kayıtları yerine getirme makamı tarafından tutulmalıdır. kayıtlar, ceza ve tedbirin koşullarına veya yükümlülüklerine ilişkin herhangi bir şikayet hakkında gerekli olabilecek her türlü raporun hazırlanabilmesini sağlayacak şekilde güncelleştirilmelidir.

Kural 61

Bireysel dosya kayıtlarındaki bilgiler sadece yüklenen ceza veya tedbire ve onun yerine getirilmesine ilişkin hususları içermelidir. Bu bilgiler mümkün olduğunca objektif ve güvenilir olmalıdır.

Kural 62

Suçlu yada onun adına hareket eden kişi, diğerlerinin gizlilik hakkını ihlâl etmeyecek derecede kendi bireysel dosya kayıtlarını inceleyebilmelidir. Suçlu dosya ayıtlarının kapsamına karşı koyma hakkına sahip olmalıdır.

Kural 63

Bir suçlunun gözetmeni, dosya kayıtlarında bulunan bilgiler ve herhangi bir rapor hakkında suçluya düzenli olarak bilgi vermeli ve içeriğini ona açıklamalıdır.

Kural 64

Herhangi bir bireysel dosya kaydı sadece onu yasal olarak elde etme hakkına sahip olanlara açıklanmalı ve açıklanan herhangi bir bilgi, onu isteyen makamın göreviyle ve konuya olan ilgisiyle sınırlı olmalıdır.

Kural 65

Kamusal ceza veya tedbirin yerine getirilmesinden sonra, yerine getirme makamı elinde bulunan dosya kayıtlarını imha etmeli yada içeriğinin üçüncü kişiler tarafından öğrenilmesini önleyen kurallara uygun olarak arşivlenmelidir.

Bu işlem, ceza veya tedbirin hukuksal etkilerinin sona ermesinden önce yada mevzuatta belirlenen zaman limitinden daha geç yapılmamalıdır.

Kural 66

Suçlular hakkında onlara iş sağlayan veya her türlü sosyal ve kişisel yardımı yapan kuruluşlara verilen bilgilerin türü ve miktarı yapılmakta olan işlemin özel amayla sınırlı olmalı ve bu amaca göre belirlenmelidir. Özellikle, suçlunun açık bildirim dayalı bir muvafakati olmaksızın bunlar, suç ve suçlunun kişisel geçmişi hakkındaki bilgilerin yanı sıra, uygun olmayan sosyal sonuçlar yaratacak yada özel hayatına müdahale anlamına gelecek bilgileri içermemelidir.

Kural 67

Kamu hizmetlerinde çalıştırma çerçevesinde suçlulara verilen görevler belirsiz olmamalı, ancak sosyal bakımdan faydalı ve anlamlı olmalı ve mümkün olduğu ölçüde suçlunun becerilerini artırmalıdır. Kamu hizmetinde çalıştırma hiçbir teşebbüs için kâr etme amacıyla yüklenmemelidir.

Kural 68

Kamu hizmetlerinde çalıştırılan suçluların çalışma ve mesleki koşulları yürürlükte bulunan sağlık ve güvenlik mevzuatına uygun olmalıdır. Suçlular cezanın yerine getirilmesinden kaynaklanan kazalara, yaralanmalara ve kamusal sorumluluklara karşı sigorta edilmelidir.

Kural 69

Kural olarak, yerine getirme masrafları suçlu tarafından karşılanmamalıdır.

BÖLÜM IX

ÇALIŞMA METODLARI

Kural 70

Kamusal ceza ve tedbirlerin yerine getirilmesi, bireyselleştirilmiş programları yönetimi ile suçlu, gözetmen ve toplumdaki katılan örgüt yada bireyler arasında uygun bir çalışma ilişkisi geliştirme esasına dayanmalıdır.

Kural 71

Yerine getirme metodları, her vakanın özel koşullarına bireysel olarak adapte edilmelidir. Mahkûmlar ve yerine getirmeden sorumlu personel bu nedenle tedavide ciddi eşitsizliklere yol açmaksızın, bunu mümkün kılmaya yeterli bir takdir yetkisine sahip olmalıdır.

Kural 72

Kamusal ceza veya tedbirin yerine getirilmesine ilişkin olarak bireysel bir ihtiyacın bulunduğu tespit edildiğinde, kaliteli bir kişisel, sosyal ve materyal yardım sağlanmalıdır.

Kural 73

Ceza veya tedbirlere ilişkin kararın yerine getirilmesi için yerine getirme makamınca çıkarılan talimatlar pratik, açık ve kesin olmalıdır. Bunlar suçluyu karardan kaynaklananların dışındaki yükümlülüklerle konu etmemelidir.

Kural 74

Kontrol faaliyetleri, sadece yüklenen ceza veya tedbirlerin gerektiği gibi yerine getirilmesi için gerekli olan ölçüde yürütülmeli ve en az müdahale prensibi esasına dayanmalıdır. Bu faaliyetler, ceza veya tedbir ile orantılı olmalı ve onun bedelleriyle sınırlı olmamalıdır.

Kural 75

Yerine getirme makamlarınca, ispatlanmış mesleki standartlarla uygunluk gösteren çalışma metodları kullanılmalıdır. Bu metodlar araştırma, sosyal çalışma ve ortak faaliyet alanlarındaki gelişmeleri gözönünde tutmalıdır.

BÖLÜM X

CEZA VEYA TEDBİRİN İŞLETİLMESİ VE İTAATSİZLİK

Kural 76

Kamusal ceza veya tedbirin yerine getirilmesine başlandığı zaman suçlu söz konusu ceza veya tedbirin kapsamı ve kendisinden ne beklediği konusunda bilgilendirilmelidir. Suçlu ayrıca, kararda belirtilen koşullara ve sonuçları ile ceza ve tedbire ilişkin mükellefiyetlere uymaması yada yetersiz uyması durumunda karar veren makama geri götürülebileceğini düzenleyen kurallar hakkında da bilgilendirilmelidir.

Kural 77

Yüklenen koşullara ve yükümlülüklerle uymama ya da yetersiz uyma durumunda, yerine getirme personeli tarafından suçlunun ve karar veren makamın yüzüne karşı kullanılan prosedürler, yerine getirme makamı tarafından açıkça tanımlanmalıdır.

Kural 78

Yerine getirme makamının talimatlarına ya da ceza veya tedbirin geri alınması için herhangi bir prosedüre başvurulmasını gerektirmeyen koşullar ve yükümlülüklerle karşı yapılan küçük ihlaller tamamen takdire da idari bir prosedürle ele alınmalıdır.

Kural 79

Küçük ihlallere ilişkin idari karakterli herhangi bir mülakatda suçluya yorumlarda bulunma fırsatı tanınmalıdır. Bu mülakatın kapsamı ile herhangi diğer araştırma hareketi, bireysel dosya kayıtlarına yazılmalı ve tam ve açık olarak suçluya iletilmelidir.

Kural 80

Kamusal bir ceza veya tedbirle yüklenen koşullar ve yükümlülüklerle uyma konusundaki herhangi bir özel başarısızlık, yerine getirme makamı tarafından karar veren makama tam ve yazılı

olarak rapor edilmelidir.

Kural 81

Koşullara ve yükümlülüklerle uyma konusundaki başarısızlığa ilişkin her yazılı rapor, başarısızlığın hangi koşullar altında meydana geldiğini detaylı ve objektif bir tarz sergilemelidir.

Kural 82

Karar veren makam, sadece yerine getirme makamınca rapor edilen olayları detaylı bir şekilde inceledikten sonra, kamusal ceza veya tedbirin tamamen geri alınmasına yada değiştirilmesine karar vermelidir

Kural 83

Karar veren makam, bir kamusal ceza veya tedbiri değiştirmeye veya kısmı yada tamamen geri almaya karar vermeden önce, suçluya, değiştirme yada geri talebinin dayandığı dokümanları inceleme fırsatı verdiğinden ve yüklenen herhangi bir bir koşul veya yükümlülüğün ihlal edildiğine ilişkin iddiaya karşı görüşüne başvurulduğundan emin olmalıdır.

Kural 84

Yürürlükteki mevzuata göre, ceza veya tedbirin değiştirilmesine yada tamamen veya kısmen geri alınmasına yol açabilecek ceza veya tedbire bağlı koşul yada yükümlülüklerle uymadaki başarısızlık, başlı başına bir suç teşkil etmemelidir.

Kural 85

Kamusal bir ceza veya tedbirin geri alınmasının düşünülmesi durumunda, yüklenen her koşul veya yükümlülüğe uymuş olması ölçüsünde suçlunun davranış tarzı hesaba katılmalıdır.

Kural 86

Bir kamusal ceza veya tedbirin geri alınması kararı, hapis cezası yüklenmesine ilişkin bir kararın verilmesini gerektirmemelidir.

Kural 87

Kamusal ceza veya tedbirle yüklenen her koşul ve yükümlülük, suçlu tarafından kaydedilen ilerleme gözönünde tutularak ve yürürlükteki mevzuata uygun olarak karar veren makam tarafından değiştirilebilmelidir.

Kural 88

Suçluya yüklenen koşulların ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve ceza veya tedbirin amacına ulaşması için, bunların muhafaza edilmesine artık gerek görülmemesi durumunda, karar veren makam bir ceza veya tedbire son verilebilme kararını vermeye muktedir olmalıdır.

BÖLÜM XI CEZA VE TEDBİRLERİN İŞLETİLMESİ HAKKINDA ARAŞTIRMA VE DEĞERLENDİRME

Kural 89

Kamusal ceza veya tedbirler üzerindeki araştırmalar teşvik edilmelidir. Ceza ve tedbirler düzenli olarak değerlendirilmelidir.

Kural 90

Kamusal ceza veya tedbirlerin değerlendirilmesi;

- Yasa koyucuların, adli makamların, karar veren makamların, yerine getirme makamlarının ve kamusal ceza veya tedbirin amacına ilişkin sivil toplumun beklentilerinin karşılanması;

-Hapsedilme oranının azaltılmasına katkı sağlanması

-Suçlunun suça ilişkin ihtiyaçlarının sağlanması

-Maliyetin etkili olması

-Toplumda suçun azalmasına katkı sağlanması

Gibi objektif tespitleri içermeli ve bunlarla sınırlı kalmamalıdır

EK- SÖZLÜK

1- Kamusal ceza veya tedbirler

Kamusal ceza veya tedbirler" deyimini ile suçlunun toplum içinde tutularak, üzerine yüklenen koşullar ve/veya yükümlülüklerle özgürlüğüne bazı kısıtlamalar konulması ve bunların kanunla oluşturulmuş birimler tarafından yerine getirilmesi ifade edilmektedir.

Söz konusu deyim, herhangi bir mahkeme yada hakim tarafından verilen bir cezayı ve bir ceza kararından önce yada o zamanda bir hapis cezasının cezaevi dışında infaz edilmesini ifade etmektedir.

2-Kanun-Kanunda yer alan, tarafından düzenlenen

"Kanunda yer alan" veya "tarafından düzenlenen"deyimlerin her ikisi de parlamento tarafından alınan kararlar ile kanunun uygulanması hükümet kararnamelerini ifade etmektedir.

3- Adli makam

Kuralların amacı bakımından "adli makam"deyimini,bir mahkemeyi yada hakim veya savcüyı ifade etmektedir.

4- Karar veren makam

"Karar veren makam" deyimini kamusal bir ceza veya tedbiri almaya yada koşullarını ve yükümlülüklerini değiştirmeye kanunen yetkili kılınmış bir adli makamı, yada buna benzer şekilde yetkili kılınmış herhangi bir kuruluşu ifade etmektedir.

Karar veren makamın nosyonu, adli makamın nosyonundan daha geniştir.

5- Yerine getiren makam

"Yerine getiren makam" kamusal ceza veya tedbirin uygulamadan yerine getirilmesine asli sorumlu olarak karar verme gücüne sahip olan kuruluş veya kuruluşlardır. Bir çok ülkede yerine getiren makam Denetimli Serbestlik servisedir.

6- Yerine getirme ve uygulama"

Yerine getirme" ile bir kamusal ceza veya tedbirin doğru dürüst bir şekilde infaz edilmesinin sağlanması için yerine getirme makamının çalışmasının pratik veçhelerin yürütülmesi kastedilmektedir.

"Uygulama" ile kamusal ceza veya tedbirin hem yüklenmesi hemde yerine getirilmesi kastedilmektedir.

Bu nedenle son terim birinci terimden daha genel bir anlam taşımaktadır.

7- Koşullar ve yükümlülükler

Koşullar ve yükümlülükler" ile karar veren makam tarafından yüklenen veya tedbirlerin ayrılmaz parçası olan icaplar kastedilmektedir.

8- Şikayet

"Şikayet" terimi hem bir adli makama yapılan itirazı hem de bir idari makama yapılan şikayeti ifade etmektedir.

9- Gözetim

"Gözetim" terimi hem, suçluyu toplum içerisinde tutmayı tasarlayan yerine getiren makam yada onun adına yürütülen yardım faaliyetlerini hem de suçlunun üzerine yüklenen koşulları ve yükümlülükleri tam olarak yerine getirmesinin sağlanması için alınan tedbirleri ifade etmektedir.

10-Kontrol

"Kontrol" terimi suçluya yüklenen herhangi bir koşul veya yükümlülüğün yerine getirilip getirilmediğini sağlamakla sınırlı olan faaliyetleri ve bunun yanı sıra, başarısızlık durumunda kullanılacak olan veya kullanılacağı ikaz edilen prosedürlerin uygulanmasının sağlanmasını ifade etmektedir.

Kontrol nosyonu gözetim nosyonundan daha dardır.

11-Suçlu

"Suçlu" sözcüğü sadece kısa olmak yararına, hem suçlanan hem de hakkında hüküm verilen kişileri kapsamaktadır.

12-Toplumsal katılım

"Toplumsal katılım" deyimini, özel ve kanunî kuruluşlar ile toplumdaki bireyler tarafından,

yerine getiren makama tam gün, yarım gün yada devamlı olarak sağlanan ve ödemeli veya ödemesiz olarak yerine getirilen her türlü yardım biçimini ifade etmektedir.

13-Cinsiyet

Kısa olmak yararına, bu Kurallar sadece erkek cinsiyetini kullanmaktadır, (örneğin erkek için "onun", "onu", "o").

Kadın cinsiyeti (örneğin kadın için "onun", "onu", "o") her zaman erkek cinsiyetiyle bağlantılı olarak anlaşılmalıdır.

14-Fiil biçimleri

Kurallarda yer alan ve temel icaplara ilişkin olan açıklamalardaki fiiller "shall ve "must" biçiminde düzenlenmiştir. Bunun aksine, temel yasaklarda bu fiil biçimleri negatif olarak düzenlenmiştir. Arzu edilebilir olan ancak temel olmadığı için açık bırakılan açıklamalarda fiil biçimleri "should" veya "ought" olarak düzenlenmiştir. Neyin yasaklanması arzu ediliyorsa, bu fiiller negatif biçimde kullanılmıştır.